MALTA

QORTI CIVILI
PRIM' AWLA

ONOR. IMHALLEF
LINO FARRUGIA SACCO

Seduta ta' l-10 ta' Dicembru, 2007

Rikors Numru. 36/2005

Bank of Valletta p.l.c.
vs
Francis Bezzina Wettinger

Il-Qorti,

A. RIKORS:
Rat ir-rikors tas-socjeta’ rikorrenti li bih esponiet:

Illi permezz ta’ sentenza moghtija mill-Qorti tal-Kummerc fid-9 ta’ Marzu 1993 fl-ismijiet **“Prokuratur Legali Joseph Zammit ghan-nom u in rapprezentanza tal-Bank of Valletta Limited vs Francis Bezzina Wettinger”** (Citazz. Numru 1102/90) (Dok “A”), is-socjeta` rikorrenti giet kanonizzata kreditrici tal-intimat fis-somma ta’ hamsa u tletin elf, erba’ mija u tmienja u tmenin liri Maltin u sitta u disghin centezmu u tmien millezmi (Lm34,333.96,8) kwantu ghal erbgha u tletin elf, tlett mija u tlieta u tletin Liri Maltin u sitta u disghin centezmu u tmien millezmi (Lm34,333.96,8) sorte u kwantu ghal elf,

mija u erba' u hamsin Liri Maltin u disa' u disghin centezmu u tmien millezmi (Lm1,154.96,6) spejjez tal-kawza skond taxxa annessa mar-rikors u mmarkata Dok "B", flimkien ma' l-imghaxijiet ulterjuri mis-26 ta' Marzu, 1990 sal-jum tal-pagament effettiv kif ukoll l-ispejjez tal-kawza.

Illi, llum id-debitu ta' l-intimat ilahhaq is-somma ta' tlieta u tmenin elf, tmien mija u wiehed u sittin Liri Maltin u erbatax-il centezmu (Lm83,864.14) flimkien ma' l-imghaxijiet ulterjuri mill-1 ta' Ottubru, 2004 sal-jum tal-pagament effettiv.

Illi ghaddew aktar minn hames (5) snin minn meta s-sentenza fuq imsemmija setghet tigi ezegwita u d-debitu tal-intimat ghadu ma thallasx u ghalhekk kellu jsir dan ir-rikors.

Is-socjeta' rikorrenti talbet lill-Qorti:

Tawtorizzaha tezegwixxi s-sentenza ta' din il-Qorti moghtija fid-9 ta' Marzu, 1993 fl-ismijiet fuq imsemmija sabiex tottjeni l-pagament ta' hamsa u tletin elf, erba' mija u tmienja u tmenin Liri Maltin u sitta u disghin centezmu u sitt millezmi (Lm35,488.96,6) flimkien ma' l-imghaxijiet ulterjuri mis-26 ta' Marzu, 1990 sal-jum tal-pagament effettiv.

B. RISPOSTA:

Rat ir-risposta tal-intimat li biha espona:

Illi huwa ma jsibx oggezzjoni li s-sentenza tigi awtorizzata biex tigi ezegwita izda huwa ma jaqbilx li l-ammont mitlub ghandu jissorpassa d-doppju tal-kreditu originali abbazi tal-principju tal-***ultra duplo***.

Salvi eccezzjonijiet ulterjuri.

Rat l-atti kollha tal-kawza.

Semghet lix-xhieda bil-gurament.

Semghet l-abili difensuri.

Ikkunsidrat

C. PROVI:

Xehed il-P.L. Joseph Zammit fejn qal illi hu kellu r-rapprezentanza legali tal-bank u kkonferma li l-bilanc ghadu dovut. L-ahhar bilanc huwa ta'Lm76,385.08,3 [sas-16 ta' Jannar, 2006] u esebixxa prospett li juri kif waslu ghal dan l-ammont. Ikkonferma wkoll li mic-citazzjoni 'l hawn ma thallas xejn.

Xehed Francis Bezzina Wettinger fejn qal illi skond is-sentenza moghtija fid-9 ta' Marzu 1993, il-kapital kien Lm27,474.99 (cioe' Lm28,000 neqsin Lm525.01 li hu hallas akkond tas-sorte). B'hekk it-total dovut sal-lum (kapital u interessi) huwa (Lm27,474.99 x2) Lm54,949.98.

D. KUNSIDERAZZJONIJIET:

Illi f'din il-kawza s-socjeta` attrici qedgha titlob l-ezekuzzjoni ta' sentenza moghtija mill-Qorti tal-Kummerc tad-9 ta' Marzu, 1993 fejn il-Bank talab li jesegwixxi dik is-sentenza sabiex tottjeni il-pagament ta' hamsa u tletin elf, erba' mija u tmienja u tmenin Liri Maltin u sitta u disghin centezmu u sitt millezmi (Lm35,488.96,6) flimkien ma' l-imghaxijiet ulterjuri mis-26 ta' Marzu, 1990 sal-jum tal-pagament effettiv.

D1. Il-Kap 12 Artikolu 258 jghid:

Wara

(*a*) l-gheluq ta' ghaxar snin minn dak in-nhar li fih skond il-ligi it-titolu esekuttiv imsemmi fil-paragrafu (*a*) , (c) u (*d*) ta' l-artikolu 253, rigward sentenzi u digrieti tal-Qrati Superjuri seta' gie esegwit; jew,…

l-esekuzzjoni tista' ssir biss wara talba maghmula b'rikors quddiem il-qorti kompetenti. Ir-rikorrent ghandu wkoll jikkonferma bil-gurament ix-xorta tad-dejn jew tat-talba li jkun qed ifittex l-esekuzzjoni taghha, u li d-dejn jew parti minnu jkun ghadu dovut.

Fis-sentenza moghtija minn din il-qorti (Imh R Pace) fil-kawza fl-ismijiet **HSBC Bank Malta p.l.c. vs John Dalli** et deciza fit-18 ta' April, 2002 inghad:
"Illi minn dan jidher li l-unika ezami li ghandha taghmel l-istess Qorti ghall-akkoljiment tal-istess rikors huwa biss li tindaga u taccerta ruhhu dwar l-esistenza tal-istess titolu ezekuttiv, u li l-ammont hekk kannonizzat jew parti minnu huwa dovut, u dan tramite l-konferma bil-gurament tal-istess rikorrenti. Fil-fatt xejn izjed ma huwa rikjest skond l-istess artikolu, lanqas in-notifka lill-kontro-parti, u wisq inqas li l-istess rikors jigi appuntat ghas-smiegh."

Illi din il-Qorti tirreferi fl-ewwel lok ghal dak li inghad fid-decizjoni
fl-ismijiet **"Joseph Perici Calascione vs Mario Fenech"** (P.A. (RCP) 12 ta' Dicembru 2000) u cioe' li:
"Li l-Qorti thoss li apparti l-fatt li l-unika konsiderazzjoni li ghandha taghti din il-Qorti f'procedura bhal din, hija biss dwar l-ezekuzzjoni tas-sentenza u l-ezistenza ta' l-istess sentenza, u wkoll li tordna l-ezekuzzjoni tas-sentenza biss ghall-ammont kononizzat li jkun ghadu ma thallasx…

Fis-sentenza tal-kawza fl-ismijiet **George Pace vs Charles Gauci** (u mhux fl-ismijiet li bi svista kkwota l-konsulent legali tal-attur) citaz 665/1997/1 tal-24 ta' Novembru, 2004 per Imhallef Philip Sciberras inghad:
"dan ma setax jissolleva eccezzjonijiet fil-meritu f' kawza ghall-awtorizzazzjoni ta' ezekuzzjoni ta' sentenza. Dan anke ghaliex eccezzjonijiet konsimili setghu dejjem jigu facilment sollevati fil-proceduri antecedenti li wasslu ghas-sentenza. Kif kienet irragunat is-sentenza fl-ismijiet "**Emmanuele Falzon *proprio et nomine* -vs- Joseph Vella *et***", Appell Civili, 5 ta' Ottubru 1988, kieku l-Qorti kellha taccetta l-principju li l-konvenut jithalla jqajjem eccezzjonijiet fil-meritu tkun qeghda tiftah il-bieb ghall-abbuzi fis-sens li konvenut jinghata l-opportunita` li jtawwal il-proceduri kontrih;

Huwa evidenti minn din l-osservazzjoni illi f' kawza ta' din ix-xorta r-rikorrenti ma jkunx qed jitlob kanonizzazzjoni mill-gdid tal-kreditu tieghu izda biss awtorizzazzjoni biex jezegwixxi titolu ezekuttiv gja kanonizzat bis-sentenza

precedenti. F’ dan is-sens hi d-decizjoni fl-ismijiet “**John Portelli *nomine* -vs- Henry Azzopardi *proprio et nomine***”, Appell, 29 ta’ Mejju 1997.

Illi l-istess inghad fid-decizjoni fl-ismijiet **“Carmelo Borg vs Rosaria Vella”** (P.A. (RCP) 31 ta’ Mejju 2000):
“Illi dwar it-tieni kawza citata, fejn allegatament qed tigi attakkata l-validita’ tal-ewwel kuntratt citat, din ukoll ma hijiex ostakolu ghal din il-procedura, limitata fl-iskop taghha ghal dak indikat fl-**Artikolu 258 tal-Kap 12** u xejn izjed, hlief l-accertament li l-att partikolari li qed tintalab leskuzzjoni tieghu wara hames (5) snin ikun wiehed mit-titoli ezekuttivi indikati fl-**Artikolu 253 tal-Kap 12”.**

<u>D2. L-imghaxijiet u ultra duplum</u>
Il-konvenuti qedghin jibbazaw parti mid-difiza taghhom fuq il-kuncett tal-***ultra duplum*** [li l-imghax ma ghandux jeccedi l-kapital fil-kuntratt tal-mutwu]***.*** Il-ligi L.27.C. ***de usuris*** gejja mid-dritt Ruman. Diversi drabi l-Qrati taghna ddecidew li din ghada applikabbli peress li ma gietx abrogata bl-Ordinanza VII tal-1868.

Il-Qorti taghmel referenza ghas-segwenti sentenzi rigward dan il-kuncett:
PA Baldassare Randon et vs Regina Apap et 26/6/1881 – Vol V – 567;
PA Nutar Giuseppe Raimondo Psaila nomine vs Francesco S Psaila et 22/3/1878 – VIII – 471;
PA Lorenza Vassallo vs Francesco S Palmier et 31/3/1878 – Vol VIII – 586;
App Giovanni di Lorenzo Pace Balzan vs Giuseppe Muscat 27/4/1883 – X – 128;
App Francesco Spiteri vs Hon Adolfo Sciotino noe 18/10/1886 XI – 178
App Vincenzo Bugeja C.M.G. vs Giuseppe Mirabita et 29/4/1887 – XI – 310
Kum William Leonard noe et vs Dr Francesco Sammut noe 1/10/1887 – XI – 398;
Kum Catarina Darmanin vs Dr Filippo Preziosi 31/3/1890;
App Konkors tal-Kredituri tal-Konti Fontani-Manduca 26/3/1897 ;
PA Zarb vs Dimech 2/2/1903 XVIII-II-226;

PA Vella vs Formosa 9/12/1920 XXIV - II -361;
App Civ Azzopardi vs Chetcuti 15/10/1926;
PA Decelis vs Briccio 27/1/1926 XXVI-II-231;
PA Massa vs Sciberras 9/11/1927 – XXVI-II- 503;
Kum Apap vs Bartolo 23/1/1939 – XXX-III-414;
Tabone vs Cannataci 6/3/1946 – XXXII-II-249;
PA Vassallo vs Ballucci 30/4/1947 XXXIII-II-64;
Kum Bonello vs Lanzon 14/1/1964 – XLVIII-III-1363;
Kum Galea vs Mifsud Bonnici 16/10/1974;
Kum Camilleri vs Xuereb 11/3/1980.
Dawn jikkonfermaw li l-imghax li ma jkunx thallas ma jistax jeccedi l-kapital. L-ammont tal-lukri mhux imhallsa huwa limitat sal-ammont tal-kapital dovut. L-imghax mhux imhallas perjodikament ma ghandux jissupera l-kapital li fuqu jkun dovut.

<u>D3. Talba ghal kundanna hlas. Jistghu l-imghax fuq is-sorte jaqbzu l-istess sorte?</u>

Izda ghalkemm ir-regola dwar l-***ultra duplum*** tezisti din tirreferi ghal mutwu. Ir-regola li l-imghax ma ghandux jeccedi l-kapital hija applikabbli ghall-kuntratt ta' mutwu u matul iz-zmien li l-imsemmi kuntratt ikun ghadu ghaddej. F'**Vassallo vs Baluci** fuq imsemmija gie deciz li r-regola tal-***ultra duplum*** mhux applikabbli ghal kuntratt ta' ***overdraft***.

Izda hawn wiehed jinnota li dak li qieghed jintalab huwa dwar sentenza finali u mhux dwar kuntratt ta' self. Jistghu l-imghax fuq is-sorte jaqbzu l-istess sorte? Hawn ma ghandniex il-kuntratt ta' self izda istitut iehor [ara **Leonard vs Sammut** fuq imsemmija]. Dawn huma d-danni sofferti mill-kreditur. Ir-regola tal-***ultra duplum*** ma hix applikabbli fil-kaz ta' kanonizazzjoni ta' flus b'sentenza. Wara s-sentenza msemmija l-ammont sar somma kanonizzat b'sentenza u certament wiehed ma jistax iwaqqaf l-imghax ghax altrimenti jkun jikkonveni lid-debitur li ma jhallasx u ma jigrilu xejn. Il-Qorti tirreferi ghas-sentenza tal-20 ta' Lulju, 1994 fl-ismijiet **Francis Penza vs John Mallia** fejn l-imsemmija Onorabbli Qorti ta' l-Appell – Sede Kummercjali rriteniet is-segwenti:-

"Il-ligi taghna difatti ma tistax tkun iktar cara u esplicita minn dak li tistupula fl-Art. 1139 tal-Kodici Civili (Kap. 16) u cioe`:

'jekk l-obbligazzjoni li jkollha biss bhala oggett il-hlas ta' somma determinata, id-danni li jigu mid-dewmien ta' l-esekuzzjoni tgahha jkunu jikkonsistu biss fl-imghaxijiet fuq is-somma li jkollha tinghata meqjusin bit-tmienja fil-mija.'

Ikun hemm uzura ghalhekk jekk, ghall-grazzja tal-argument il-kreditur jitlob penali oltre l-interessi jew inkella jekk jitlob imghaxijiet lijissuperw it-tmienja fil-mija fis-sena (ara Art. 1852 ta' l-istess Kap) imma, altrimenti, ir-regola li tipprojbixxi l-ultra duplum ma tirreferix, ma tapplikax, u ghalhekk wkoll ma tistax tigi estiza ghal obbligazzjonijiet bhal din il-kawza meta l-ligi stess tipprovdi xort'ohra.

In-natura ta' 'danni' inerenti f'dan ix-xorta ta' interessi tant hija netta u mmarkata li fl-Art. 1140 tal-Kap 16 insibu wkoll li tali nteressi ghandhom jithallsu minghajr ma jkun mehtieg li l-kreditur jipprova li bata xi telf. Illi li kieku l-Qorti kellha taccetta l-argument ta' l-appellant il-konsegwenza tkun li meta procediment ta' kawza jidher tul aktar milli previst biex jigi determinat allura awtomatikament ikun jfisser li f'kaz li l-ezitu jkun sfavorevoli ghad-debitur, id-dewmien ikun qieghed jivvantaggja u jippremja lilu ghaliex l-interessi dovuti in linja ta' danni ma jkunu qatt jistghu jissuperaw il-kapital u dana meta l-ligi in kwistjoni ma tghid xejn minn dak u quid lex voluit, dixit."

<u>D4. L-ammonti mitluba</u>

Fir-rikors il-Bank attur talab l-awtorizzazzjoni biex jesegwixxi s-sentenza tad-9 ta' Marzu, 1993 fl-ismijiet fuq imsemmija sabiex jottjeni l-pagament ta' hamsa u tletin elf, erba' mija u tmienja u tmenin Liri Maltin u sitta u disghin centezmu u sitt millezmi (Lm35,488.96,6) flimkien ma' l-imghaxijiet ulterjuri mis-26 ta' Marzu, 1990 sal-jum tal-pagament effettiv. Fir-risposta tal-intimat inghad li huwa ma jsibx oggezzjoni li s-sentenza tigi awtorizzata biex tigi ezegwita izda huwa ma jaqbilx li l-ammont mitlub

ghandu jissorpassa d-doppju tal-kreditu originali abbazi tal-principju tal-***ultra duplo***.

E. KONKLUZJONIJIET:

Ghal dawn il-motivi tichad l-eccezzjoni tal-***ultra duplum*** ghar-ragunijiet fuq imsemmija ghax mhux applikabbli ghall-kaz.

Tilqa' t-talba tal-Bank rikorrent u tawtorizzah jesegwixxi s-sentenza ta' din il-Qorti moghtija fid-9 ta' Marzu, 1993 fl-ismijiet fuq imsemmija sabiex jottjeni l-pagament ta' hamsa u tletin elf, erba' mija u tmienja u tmenin Liri Maltin u sitta u disghin centezmu u sitt millezmi (Lm35,488.96,6) flimkien ma' l-imghaxijiet ulterjuri mis-26 ta' Marzu, 1990 sal-jum tal-pagament effettiv minghajr ebda applikazzjoni tal-***ultra duplo.***

< Sentenza Finali >

--------------------------------TMIEM--------------------------------